

PROGRAM PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM w klasach I – III

Każdy człowiek jest do czegoś uzdolniony, a wykrywanie tych zdolności jest bardzo ważnym zadaniem szkoły, czyli nauczycieli i wychowawców. Wiadomo, że tyle jest rodzajów zdolności, ile jest rodzajów działalności ludzkiej i każdemu rodzajowi działalności odpowiada rodzaj zdolności. Często jednak nawet wysokie uzdolnienia nie wystarczają do osiągnięcia sukcesu na miarę własnego talentu, jeżeli nie jest on wsparty rzetelną pracą i pomocą ze strony nauczyciela. Toteż wdrażanie uczniów, zwłaszcza wyróżniających się ponadprzeciętnymi uzdolnieniami, do systematycznej pracy nad własnym rozwojem stanowi szczególnie ważną część składową działań pedagogicznych dynamizujących rozwój ich uzdolnień.

Czynne uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych sprzyja kształtowaniu osobowości i rozwijaniu zainteresowań.

Cele programu

1. Stwarzanie możliwości rozwoju ich zainteresowań
2. Wspomaganie szybszego rozwoju ucznia zdolnego
3. Umożliwienie uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności
4. Motywowanie uczniów do wykorzystania swoich uzdolnień do dalszej pracy
5. Kształtowanie u uczniów zdolnych myślenia twórczego i rozwijanie oryginalności
6. Przygotowanie uczniów do konkursów

W/w cele umożliwiają dzieciom wyzwolenie aktywności twórczej, gromadzenie doświadczeń i przeżyć estetycznych, artystycznych i społecznych. Rozwijają wyobraźnię dziecka i jego kreatywność. Wpływają na rozwój jego osobowości, umożliwiają wypowiedź w różnych rodzajach ekspresji.

Zadania

- poszerzenie treści programowych i poza programowych,
- stopniowanie trudności i różnicowanie treści,
- położenie nacisku na nauczanie problemowe,
- umożliwienie poznania przez ucznia samego siebie i swoich możliwości,
- tworzenie środowiska wychowawczego, stymulującego rozwój uzdolnień i postaw twórczych.

Metody o formy prowadzenia zajęć

Praca z uczniem zdolnym odbywać się będzie na każdej lekcji, ale głównie na zajęciach pozalekcyjnych. Taka forma zajęć rozwija u ucznia jego zdolności a zajęcia pozalekcyjne pozwalają nauczycielowi lepiej poznać uczniów i ich predyspozycje. W pracy należy skupić uwagę na zagadnieniach mających związek tematyczny z materiałem programowym oraz problemach dotyczących różnych i ciekawych pojęć oraz doświadczeń, z którymi uczniowie nie zetkną się w normalnym toku lekcji.

Program będzie realizowany poprzez:

- krótkie kilkuminutowe rozmowy nauczyciela z uczniem, mające na celu rozszerzenie bieżącego materiału
- zadawanie dodatkowych zadań podczas prac klasowych i domowych
- przygotowanie przez ucznia referat ow po przeczytaniu odpowiedniej literatury
- zachęcanie do czytania fachowych czasopism
- zwiększenie wymagań co do ścisłości i precyzji wypowiedzi
- stworzenie uczniom najzdolniejszym okazji do swobodnego wyboru zadań trudniejszych
- organizowanie konkursów

L.p.	Cele	Formy realizacji	Termin
1.	Stwarzanie możliwości rozwoju ich zainteresowań	1.Uczenie zdobywania wiedzy i samodzielnego rozwiązywania problemów. 2. Kształtowanie twórczej postawy	Wg potrzeby
2.	Wspomaganie szybszego rozwoju ucznia zdolnego	1. Zwiększanie możliwości przyswajania wiedzy przez ucznia poprzez modyfikację treści ich kształcenia 2. Przygotowanie przez nauczyciela dodatkowych zadań na lekcjach i sprawdzianach 3. Dostosowanie sposobu pracy na lekcji do indywidualnych potrzeb uczniów 4. Stwarzanie uczniom zdolnym możliwości wyboru niektórych partii materiału. 5.Konsultacje przedmiotowe.	Cały rok Wg potrzeby Cały rok Wg potrzeby Wg potrzeby
3.	Umożliwienie uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności	1. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych. 2. Opracowanie indywidualnych zasad pracy nauczyciela z uczniem zdolnym. 3. Przygotowywanie uczniów do konkursów olimpiad. 4. Rozwijanie umiejętności korzystania z dodatkowych źródeł wiedzy: literatura, Internet, słowniki, programy multimedialne.	Cały rok Cały rok Wg potrzeb Wg potrzeb
4.	Motywowanie uczniów do wykorzystania swoich uzdolnień do dalszej pracy	1. Pobudzanie aktywności umysłowej uczniów, wyobraźni, fantazji. 2. Doskonalenie koncentracji uwagi 3. Nabywanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce. 4. Przeprowadzenie próbnych sprawdzianów badających stopień opanowania umiejętności.	Cały rok Cały rok Cały rok Wg potrzeb

5.	Kształtowanie u uczniów zdolnych myślenia twórczego i rozwijanie oryginalności	1. Opracowanie zasad umożliwiających uczniowi rozwiązywanie problemów w sposób twórczy. 2. Zachęcanie uczniów do samodzielnego układania zadań rebusów. 3. Stwarzanie sytuacji problemowych i zachęcanie uczniów do ich rozwiązywania. 4. Twórcze prace domowe.	Wg potrzeb Wg potrzeb Wg potrzeb Wg potrzeb

Efekty pracy z uczniem zdolnym przejawiają się w tym, co uczeń potrafi:

- samodzielnie i aktywnie uczestniczyć w lekcjach,
- ma rozbudzoną potrzebę samorealizacji (bierze udział w konkursach, olimpiadach),
- potrafi i chce samodzielnie korzystać z dodatkowych źródeł wiedzy,
- w pełni wykorzystać swoją wiedzę i pomaga innym w rozwiązywaniu problemów,
- bierze czynny udział w życiu klasy i szkoły.

Procedura osiągnięcia celów

Realizacja programu wymaga odpowiedniego doboru metod i form pracy oraz szczególnego zaangażowania prowadzącego zajęcia. Osiągnięcie założonych celów jest możliwe wtedy, gdy nauczyciel będzie:

- cenił twórcze myślenie uczniów;
- zwiększał ich wrażliwość;
- zachęcał do manipulowania przedmiotami i liczbami;
- kultywował w klasie twórczą atmosferę;
- popierał i doceniał inicjatywę wychowanków w uczeniu się;
- rozwijał konstruktywny krytycyzm;
- popierał zdobywanie wiedzy w różnych dziedzinach;
- wychowywał ludzi o śmiałym umyśle

Na zajęciach należy stworzyć swobodną i bezpieczną atmosferę pracy twórczej. Istotne jest, aby uczniowie mieli warunki do gier, zabaw, indywidualnego i grupowego prowadzenia obserwacji, doświadczeń i badań. Samodzielnego zbierania informacji z różnych źródeł, opracowywania i interpretowania danych, wyrażania swoich odczuć, twórczej ekspresji w różnych dziedzinach aktywności. Zajęcia powinny przyciągać swą atrakcyjnością. Odbywać się będą w małych zespołach, dlatego też uczniowie będą mieć bezpośredni kontakt z nauczycielem prowadzącym, co daje możliwość stosowania różnorodnych pomocy naukowych, których nie można stosować przy dużej liczbie osób.

Metody i formy pracy:

Program został opracowany z myślą o uczniach, którzy nie boją się rozwiązywania problemów oraz cieszą się z każdego najmniejszego sukcesu.

W realizacji powyższego programu metody pracy zależne będą od celów, treści i zdań dydaktycznych. Można je sklasyfikować następująco:

- ze względu na źródło wiedzy: słowne, oglądowe, praktyczne;
- ze względu na funkcje: metody utrwalania, metody kontroli i oceny,
- ze względu na sposoby uczenia: podające, problemowo-poszukujące (uczenie się przez

odkrywanie), praktyczne (uczenie się przez działanie), ekspresyjne (uczenie się przez przeżywanie). Przyjęto koncepcję łączenia metod podających, poszukujących, praktycznych i ekspresyjnych. Dominującą rolę odgrywać jednak powinny metody aktywizujące uczniów.

Przyjęte formy pracy:

- praca indywidualna - uczeń samodzielnie wykonuje czynność,
- praca zbiorowa, gdy wszyscy uczniowie pracują wspólnie,
- praca zespołowa, gdy uczniowie pracują w stałych zespołach,
- praca grupowa, gdy uczniowie pracują w jednorazowych grupach.

Efektami osiągnięcia celów jest udział uczniów w konkursach: Mistrz ortografii, Poeci i pisarze dzieciom, Mały Matematyk, konkursach ekologicznych, plastycznych, muzycznych.

Uwagi o realizacji

Program był propozycją innego spojrzenia na nauczanie – uczenie się, pozwalając uczniom zdolnym na lepsze funkcjonowanie zdobytych przez nich umiejętności i wiadomości. Program nie ograniczał działań nauczyciela. Miał na celu rozwijanie aktywności matematycznej, polonistycznej i środowiskowej.

Ewaluacja:

Celem ewaluacji programu będzie:

- skuteczność stosowanych metod i form,
- praktyczność i użyteczność zagadnień,
- innowacyjne osiągnięcie celów.
-

Przedmiotem ewaluacji są wyniki końcowe, jakie uczeń osiągnie w wyniku realizacji programu w zakresie postaw, umiejętności i wiadomości. Dokonana ona zostanie po zakończeniu każdego roku szkolnego. W tym celu wykorzystane zostaną wytwory prac uczniów, a także przeprowadzone testy, wywiady, ankiety, badania socjometryczne. Doskonałym sprawdzianem celowości i skuteczności organizowanych zajęć będą też wyniki jakie uzyskają uczniowie w konkursach szkolnych, gminnych, rejonowych i wojewódzkich.

Narzędzia ewaluacji:

1. Uczniowie odpowiadają na pytania zawarte w ankiecie, przygotowanej przez nauczyciela i oceniają przydatność prowadzonych zajęć.
2. Uczestniczą w konkursach szkolnych i międzyszkolnych z nauczania zintegrowanego.
3. Podnoszenie poziomu wyników sprawdzianów wiedzy i umiejętności oraz badań prowadzonych przez nauczyciela.

Przewidywane efekty pracy z uczniem zdolnym

- Samodzielność i aktywność podczas zajęć
- Potrzeba samorealizacji (udział w konkursach olimpiadach)
- Umiejętność i chęć samodzielnego korzystania z dodatkowych źródeł wiedzy
- Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów
- Udział w życiu klasy i szkoły
- Skłonność do podejmowanie trudniejszych, złożonych zadań
- Trafność w doborze różnorodnych metod rozwiązywania problemów i zadań.

- Oryginalność w interpretowaniu wyników oraz pomysłowość w ich praktycznym zastosowaniu.
- Łatwość osiągnięcia rozwiązań jasnych, prostych i ekonomicznych.
- Inicjatywa w samokształceniu; umiejętność gospodarowania własnym czasem, stosowanie efektywnych metod uczenia się.
- Łatwość skupiania się przez dłuższy czas na danym zagadnieniu, szybkie tempo uczenia się, trwałe zapamiętywanie.
- Umiejętności dydaktyczne przejawiające się w interesującym, logicznym, zrozumiałym, przez kolegów przekazie wiadomości.
- Umiejętności organizacyjne przejawiające się w samodzielnym, skutecznym inicjowaniu pracy, szczególnie pracy zespołowej.

Treści edukacyjne i planowane osiągnięcia uczniów

1. Mistrz języka polskiego

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta płynnie z właściwą intonacją i respektuje znaki interpunkcyjne
- czyta tekst z podziałem na role
- czyta ze zrozumieniem, potrafi ustalić kontekst;
- czyta samodzielnie książki, czasopisma;
- korzysta z encyklopedii, słowników, leksykonów;
- zna twórczość wybranych pisarzy i poetów dziecięcych (M. Konopnicka, J. Ch. Andersen);
- bierze udział w konkursach czytelniczych i literackich.

PISANIE

Uczeń:

- pisze estetycznie, płynnie, poprawnie, odtwarzając kształt liter i ich połączeń;
- przestrzega poprawności ortograficznej
- potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym;
- świadomie dobiera i stosuje słownictwo adekwatne do rodzaju wypowiedzi w celu zwiększenia ich komunikatywności i poprawności, unika powtórzeń, stosuje wyrazy bliskoznaczne, zaimki;
- rozpoznaje różne formy wypowiedzi pisemnych (opowiadanie, opis, ogłoszenie);
- układa, redaguje i pisze: opowiadanie, ogłoszenie, życzenia, zawiadomienie, zaproszenie, list, notatkę kronikarską, opis na podstawie obserwacji, swobodny tekst;
- podejmuje próby układania rymów, wierszy, scenariuszy inscenizacji, bajek, baśni, opowiadań;
- bierze udział w konkursach np. Mistrz ortografii itp.

WYPOWIADANIE SIĘ I SŁUCHANIE

Uczeń:

- wypowiada się poprawnie pod względem logicznym i gramatycznym;
- rozpoznaje i nazywa podstawowe części mowy: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, przysłówki, liczebnik;
- potrafi recytować wiersze i wygłaszać fragmenty prozy;
- potrafi słowem, gestem i mimiką odtworzyć czyjeś uczucia, emocje;
- bierze udział w inscenizacjach;
- zna zasady prowadzenia rozmowy i dyskusji oraz przestrzega ich, potrafi uzasadnić swoje zdanie
- uważnie słucha różnorodnych wypowiedzi, rozumie i potrafi powtórzyć ich treść;
- układa zakończenie opowiadania, baśni, bajek.

2. Mistrz matematyki

DZIAŁANIA NA LICZBACH NATURALNYCH

Uczeń:

- posługuje się w praktyce pojęciem liczby we wszystkich jej aspektach
- biegle posługuje się czterema podstawowymi działaniami;

- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli sposobem pisemnym;
- praktycznie posługuje się w obliczeniach własnościami działań arytmetycznych (przemienność, łączność, rozdzielność)
- rozwiązuje zadania tekstowe: zamknięte (zawierające niezbędne dane i mające tylko jedno rozwiązanie) półotwarte (zawierające niezbędne dane i umożliwiające różne odpowiedzi) otwarte (nie zawierające wszystkich potrzebnych danych i nie mające jednoznacznego rozwiązania);
- układa zadania tekstowe do konkretnej sytuacji, formuły matematycznej
- buduje kwadraty magiczne, rozwiązuje zagadki matematyczne, uzupełnia tabelki;

MATEMATYKA W PRAKTYCE

Uczeń:

- biegle odczytuje wskazania zegara;
- posługuje się kalendarzem w życiu codziennym (dzień, miesiąc, rok, wiek), zapisuje i odczytuje daty;
- wykonuje obliczenia kalendarzowe;
- poprawnie używa i stosuje w życiu jednostki: długości, objętości, masy;
- wykonuje obliczenia pieniężne, potrafi porównać walutę polską z europejską;
- dokonuje pomiaru temperatury, potrafi ją zapisać i przedstawić na wykresie;
- odczytuje dane z prostych wykresów;
- rozumie pojęcie ułamka, dokonuje prostych obliczeń.

GEOMETRIA

Uczeń:

- rozpoznaje, nazywa figury geometryczne: kwadrat, prostokąt, trójkąt, koło, odcinek, prosta, łamana, krzywa, punkt, półprosta,
- potrafi obliczyć obwody wielokątów;
- przesuwają równoległe figury w sieci kwadratowej;
- potrafi narysować figury w skali np. 1:2, 2:1
- wykorzystuje wiedzę geometryczną w praktyce.

3. Mały ekolog

Uczeń:

- określa co to jest przyroda i wymienia jej elementy;
- zna życie w poszczególnych biocenozach;
- dostrzega wpływ codziennych czynności swoich i innych na stan środowiska;
- potrafi wskazać elementy środowiska w szkole, w domu i otoczeniu;
- wymienia pozytywy i negatywy wynikające z działalności człowieka na środowisko;
- zna korzystne i niekorzystne sposoby segregacji odpadów;
- potrafi kwalifikować rodzaje odpadów oraz wskazać możliwość wykorzystania odpadów jako surowca wtórnego;
- rozumie pojęcie recyklingu i właściwie je definiuje;
- rozpoznaje oznakowania opakowań nadających się do recyklingu;
- rozumie potrzebę oszczędzania wody, energii oraz konsekwencje wynikające z marnotrawstwa;
- zna zagrożenia spowodowane zanieczyszczeniem powietrza, wody;
- propaguje zdrowy tryb życia;
- rozumie potrzebę ochrony przyrody;

- potrafi właściwie zachować się podczas wycieczek na terenach zielonych;
- pomaga zwierzętom i ptakom w czasie zimy
- wykonuje plakaty, gazetki związane z ekologią;
- zna parki krajobrazowe, pomniki przyrody znajdujące się w najbliższej okolicy;
- uczestniczy w konkursach wiedzy ekologicznej, akcji Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi.

4. Mały artysta

Uczeń:

- rozróżnia barwy podstawowe i tworzy barwy pochodne
- potrafi namalować ilustrację odzwierciedlającą nastrój utworu literackiego, muzycznego;
- potrafi zaśpiewać piosenkę z podkładem muzycznym
- odczytuje wartości rytmiczne i melodyczne nut na pięciolinii;
- potrafi rozplanować pracę na płaszczyźnie;
- samodzielnie i odważnie wypowiada się za pomocą znanych środków plastycznych;
- zachowuje proporcje wielkości i kształtów w przedstawionych scenach, uwzględnia cechy charakterystyczne i indywidualne postaci, sytuacji i miejsc;
- podejmuje próby rzeźbienia w glinie, mydle, masie solnej, plastelinie;
- projektuje i tworzy formy przestrzenne wykorzystując różne materiały;
- rozumie pojęcia: rzeźba, płaskorzeźba, architektura, malarstwo, witraż, faktura;
- poszukuje ciekawych rozwiązań plastycznych;
- zapoznaje się z twórczością znanych malarzy;
- chętnie bierze udział w konkursach plastycznych i muzycznych.